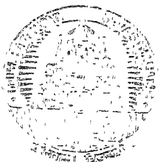
శ్రీ వేంకటేశ సుప్రభాతమ్

(ఆంధ్రటీకా తాత్పర్య సహితము)

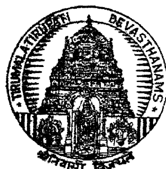

ప్రచురణ :

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి

శ్రీ వేంకటేశ సుప్రభాతమ్

ఆంధ్రటీకా తాత్పర్య సహితము

ప్రచురణ

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి

౯౬౯

[50 పైసలు

శ్రీ వేంకటేశ సుప్రభాతమ్

కౌసల్యాసుప్రజా రామ పూర్వా సంధ్యా ప్రవర్తతే
ఉత్తిష్ఠ నరశార్దూల కర్తవ్యం దైవమాహ్నికమ్ ।

టీక కౌసల్యాసుప్రజా, రామ = కౌసల్యాదేవి యొక్క సత్సంతానమైన ఓ శ్రీరామా!; పూర్వాసంధ్యా = తూర్పుదిక్కున సంజవేళ; ప్రవర్తతే = సంభవించుచున్నది అనగా తూరుపు తెలతెలవారుచున్నదని భావము. నరశార్దూల = ఓ పురుషోత్తమా; ఉత్తిష్ఠ = లెమ్ము (మేల్కొనుము) దైవం = దేవసంబంధమైన; ఆహ్నికం = పగటివేళ చేయదగిన పూజాది కార్యకలాపము; కర్తవ్యం = చేయవలయును.

కౌసల్యాదేవి సత్సంతానమైన ఓ శ్రీరామా! తూర్పు తెల్లవారుచున్నది. దేవపూజాది దిన కృత్యములు నెరవేర్పవలయును. ఓ పురుషోత్తమా! నిద్ర మేల్కొనుము.

ఉత్తిష్ఠోత్తిష్ఠ గోవింద ఉత్తిష్ఠ గరుడధ్వజ ।
ఉత్తిష్ఠ కమలాకాన్త త్రైలోక్యం మంగళం కురు ॥ 2

టీక గోవింద = ఓ గోవిందా! ఉత్తిష్ఠ ఉత్తిష్ఠ = లే లెమ్ము, (నిద్ర నుండి మేల్కొనుము): గరుడధ్వజ = గరుడపక్షి టెక్కెముగా గల యో స్వామీ; ఉత్తిష్ఠ = లెమ్ము; కమలాకాంత = లక్ష్మీదేవికి భర్తయైన ఓ విష్ణుమూర్తీ; ఉత్తిష్ఠ = లెమ్ము! త్రైలోక్యం = మూడులోకములకు సంబంధించిన; మంగళం = శుభమును; కురు = చేయుము.

ఓ గోవిందా! నిద్రనుండి మేల్కొనుము. ఓ గరుడధ్వజ! వేగ లెమ్ము. ఓ కమలాపతీ! వేగ మేల్కొని ముల్లోకములకు శుభ మొనగూర్చుము.

మాతస్సమస్తజగతాం మధుకైటభారేః
వక్షోవిహారిణి మనోహరదివ్యమూర్తే ।
శ్రీస్వామిని శ్రితజనప్రియదానశీలే
శ్రీవేంకటేశదయితే తవ సుప్రభాతమ్ ॥ 3

టీక : సమస్తజగతాం = సమస్తజగములకును; మాతః = తల్లివియు; మధుకైటభారేః = మధువు, కైటభుడు అను రక్కసులకు శత్రువైన విష్ణుమూర్తియొక్క; వక్షోవిహారిణి = వక్షఃస్థలమున విహరించుదానవును; మనోహర దివ్యమూర్తే = మనోహరమును, దివ్యము నగు నాకృతిగలదానవును; శ్రీస్వామిని = పూజ్యురాలగు యజమానురాలవును; శ్రితజనప్రియదానశీలే = ఆశ్రయించిన జనుల ప్రియములను అనగా వారి కోరికలనిచ్చు స్వభావము గలదానవును అగు; శ్రీ వేంకటేశదయితే = శ్రీ వేంకటేశ్వరుని ప్రియురాలవైన యో లక్ష్మీదేవీ: తవ = నీకు; సుప్రభాతం = శుభోదయము (అగుగాక).

తా॥ ఎల్లలోకముల గన్నతల్లివి. సదా విష్ణువక్షఃస్థలమున నుండుదానవు. మనోహరమగు సుందరాకారము గలదానవు. ఆశ్రయించినవారికి కోరినకోర్కెల నొసగుదానవును అగు ఓ ఈశ్వరీ! శ్రీ వేంకటేశదయితా! లక్ష్మీదేవీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

తవ సుప్రభాతమరవిందలోచనే
భవతు ప్రసన్నముఖచంద్రమండలే
విధిశంకరేంద్ర వనితాభి రర్చితే
వృషశైలనాథదయితే దయానిధే

టీక అరవిందలోచనే = తామరల వంటి కన్నులు గలదానా ప్రసన్నముఖచంద్రమండలే = చంద్రబింబముతో సమానమైన ప్రసన్నముఖము గలదానా : విధి, శంకర, ఇంద్ర, వనితాభిః = బ్రహ్మ, మహేశ్వరుడు, దేవేంద్రుడు, వీరల భార్యలగు వాణి, గిరిజ పులోమజలచేత ; అర్చితే = పూజింపబడుదానా : దయానిధే = దయకు పెన్నిధియైనదానా : వృషశైలనాథ దయితే = వృషభాచలనాథుడగు శ్రీ వేంకటేశుని ప్రియురాలవగు ఓ లక్ష్మీదేవీ : తవ = నీకు ; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక),

దేవీ! నీవు తామరపువ్వులవంటి కన్నులు గలదానవు. చంద్రబింబమువలె పసన్నమగు నెమ్మోము గలదానవు. బ్రహ్మ, మహేశ్వర, దేవేంద్రుల భార్యలగు సరస్వతి, పార్వతీ, శచీదేవులచే నిత్యము పూజింపబడు దానవు. దయానిధివి. వృషభాచలపతి యగు శ్రీ వేంకటేశ్వరునకు ప్రియురాలవు. ఓ తల్లీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

అత్ర్యాదిసప్తఋషయ స్సముపాస్య సంధ్యాం
ఆకాశసింధుకమలాని మనోహరాణి
ఆదాయ పాదయుగ మర్చయితుం ప్రపన్నాః
శేషాద్రిశేఖర విభో తవ సుప్రభాతమ్ 5

టీక అత్ర్యాదిసప్తఋషయః = అత్రిమహాముని మొదలగు సప్తఋషులు; సంధ్యాం = ప్రాతః సంధ్యా వందనమును; ఉపాస్య = ఉపాసనగావించి అనగా సంధ్యవార్చి; మనోహరాణి = మనోజ్ఞములైన; ఆకాశసింధుకమలాని = ఆకాశగంగయందలి పద్మములను; ఆదాయ = గ్రహించి పాదయుగం = (మీ) రెండుపాదములను; అర్చయితుం = పూజించుటకు; ప్రపన్నాః = భక్తిచే శరణాగతులై వచ్చి వేచియున్నారు. శేషాద్రిశేఖరవిభో = శేషాద్రిశిఖరమందున్న యో విష్ణుమూర్తీ! తవ = నీకు; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

అత్రి మొదలగు సప్తర్షులు వేకువనే సంధ్యావందనము సల్పి ఆకాశగంగయందలి మేటి తామరలను గొని నీ పాదయుగళమును పూజింపవచ్చి యున్నారు. ఓ శేషాచలపతీ! నీకు సుప్రభాతమగుగాక.

పంచాననాబ్జభవ షణ్ముఖ వాసవాద్యాః
త్రైవిక్రమాదిచరితం విబుధాః స్తువంతి
భాషాపతిః పఠతి వాసరశుద్ధి మారాత్
శేషాద్రి శేఖరవిభో తవ సుప్రభాతమ్

టీక పంచానన, అబ్జభవ, షణ్ముఖ, వాసవాద్యాః = మహేశ్వరుడు, బ్రహ్మ, కుమారస్వామి, మహేంద్రుడు మొదలగువారైన; విబుధాః = దేవతలు; త్రైవిక్రమాదిచరితం = (మీ) త్రివిక్రమావతారాది సంబంధమగు చరితమును; స్తువంతి = స్తోత్రముచేయుచున్నారు. భాషాపతి = బృహస్పతి; వాసరశుద్ధిం = తిథి వార నక్షత్ర యోగ కరణాది దినశుద్ధిని; ఆరాత్ = సమీపముననే పఠతి = చదువుచున్నాడు. శేషాద్రి శేఖరవిభో = ఓ వేంకటాచలపతీ; తవ = నీకు సుప్రభాత = సుప్రభాతము (అగుగాక)

తా॥ బ్రహ్మ, మహేశ్వరుడు, కుమారస్వామి, దేవేంద్రుడు మొదలగు దేవతలు నీ త్రివిక్రమావతారము మొదలగు దివ్య చరితములను స్తోత్రము చేయుచున్నారు. బృహస్పతి చేరువలో దినశుద్ధి (పంచాంగము) చదువుచున్నాడు. ఓ శేషాచలపతీ! నీకు సుప్రభాతమగుగాక.

ఈషత్ప్రఫుల్ల సరసీరుహ నారికేళ
పూగద్రుమాదిసుమనోహర పాలికానామ్

ఆవాతి మందమనిలః సహ దివ్యగంధైః
శేషాద్రిశేఖరవిభో తవ సుప్రభాతమ్

టీక ఈషత్ప్రఫుల్ల, సరసీరుహ, నారికేళ, పూగద్రుమాది, సుమనోహర, పాళికానాం = కొంచెముగా వికసించిన తామరల క్క కొబ్బరి, పోక ిదలగు చెట్ల క్క మిక్కిలి మనోహరములైన మోవులయొక్క దివ్యగంధై సహ = దివ్యమైన పరిమళములతోగూడి; అనిలః = గాలి: మందం = మెల్లగా; ఆవాతి = వీచుచున్నది. శేషాద్రిశేఖరవి ఓ శేషాచలపతీ తవ = నీకు సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

తా॥ కొద్దిగా విచ్చిన తామరపూవుల యొక్కయు, కొబ్బరి, పోక మొదలగుచెట్ల మనోరహము లగు మోవుల యొక్కయు, దివ్య పరిమళములతో గూడి, గా మెల్లగా వీచుచున్నది. ఓ శేషాచలపతీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

న్మీల్య నేత్రయుగ ముత్తమపంజరస్థాః
పాత్రావశిష్ట కదళీఫలపాయసాని

భుక్త్వా సలీల మథ కేళిశుకాః పఠంతి
శేషాద్రిశేఖరవిభో తవ సుప్రభాతమ్ 8

టీక : ఉత్తమపంజరస్థాః = శ్రేష్ఠములైన పంజరములందున్న ; కేళీశుకాః = క్రీడార్థముంచబడిన చిలుకలు ; నేత్రయుగం = రెండుకన్నులను ; ఉన్మీల్య = బాగుగా తెఱచి ; పాత్రావశిష్టకదళీఫల పాయసాని = పాత్రలయందు ఆరగించగామిగిలిన యరటిపండ్లను, పాయసములను ; భుక్త్వా = భుజించి ; సలీలం = విలాసముగా ; పఠంతి = పాడుచున్నవి ; శేషాద్రిశేఖరవిభో = ఓ వేంకటాచలపతీ : తవ = నీకు ; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

తా॥ ఓ వేంకటేశ్వర స్వామీ ! మేలైన పంజరములందున్న పెంపుడు చిలుకలు కన్నులు తెరచి గిన్నెలలో ఆరగించగా మిగిలిన యరటిపండ్లను, పాయసమును తిని విలాసముగా పాడుచున్నవి, నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

తంత్రీప్రకర్ష మధురస్వనయా విపంచ్యా
గాయత్యనంతచరితం తవ నారదోఽపి ।
భాషాసమగ్ర మసకృత్కరచారరమ్యం
శేషాద్రిశేఖరవిభో తవ సుప్రభాతమ్ ॥

టీక : నారదోఽపి = నారదమహామునికూడ ; తంత్రీప్రకర్ష, మధురస్వనయా = తంత్రులయొక్క వైశిష్ట్యముచే మధురమైన శబ్దముగల; విపంచ్యా = ఏడుతంతులుగల విపంచియను వీణావాద్యముచే; భాషాసమగ్రం = భాషామయమైనట్టియు, లేదా భాషచే సమగ్రమైనటువంటియు ; అసకృత్కరచార రమ్యం = మాటిమాటికిని చేయాడింపులచే మనోహరమును అగు ; తవ = నీయొక్క ; అనంతచరితం = తుదిలేని చరితమును ; (లేక, అనంత = తుదిలేనివాడా ! తవ = నీయొక్క ; చరితం = చరితమును అని గూడ చెప్పనగును.) గాయతి = గానము చేయుచున్నాడు. శేషాద్రిశేఖరవిభో = శేషాచలాధిపతీ ! తవ = నీకు సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

తా॥ నారదమహాముని తంత్రుల నీడ్చి పట్టుటచే మధుర నాదము గల వీణతోగూడి భాషామయమైన నీ యనంతచరితమును పలుమారు రమ్యముగా చేతులాడించుచు గానము చేయుచున్నాడు. ఓ శేషాచలపతీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

భృంగావళీ చ మకరందరసానువిద్ధ
ఝుంకారగీతనినదైః సహ సేవనాయ
నిర్యాత్యుపాంత సరసీకమలోదరేభ్యః
శేషాద్రి శేఖరవిభో తవ సుప్రభాతమ్ 0

భృంగావళీ చ = తుమ్మెదలగుంపు; మకరంద, రసానువిద్ధ, ఝుంకారగీత నినదైఃసహ = (మకరంద మును) పూదేనెను పానముచేయటవలన గలిగిన ఝుంకారమను గీతికాధ్వనులతో; సేవనాయ = (మిమ్ము) సేవించుటకు; సరసీకమలోదరేభ్యః = తటాకములందలి తామరపూవుల మధ్యనుండి; నిర్యాతి=బయటికి వచ్చుచున్నది. శేషాద్రిశేఖరవిభో = ఓ శేషాద్రినాథా! తవ=నీకు; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

తుమ్మెదపిండు మకరందరసపానముచే విజృంభించిన ఝుంకార గీతముల ధ్వనులతో సమీప సరస్సులందలి తామరపూవులలోనుండి వెలువడి మిమ్ము సేవించుటకు వచ్చుచున్నది. ఓ శేషాచలపతీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

యోషాగణేన వరదధ్ని విమథ్యమానే
ఘోషాలయేషు దధిమంథనతీవ్రఘోషాః

రోషాత్కలిం విదధతే కకుభశ్చ కుంభాః
శేషాద్రిశేఖరవిభో తవ సుప్రభాతమ్

ఘోషాలయేషు=గొల్లయిండ్లయందు; యోషాగణేన=స్త్రీజనముచేత; వరదధ్ని=శ్రేష్ఠమైన పెరుగు; విమథ్యమానేసతి = చిలుకబడినదగుచుండగా; దధిమంథన, తీవ్ర, ఘోషాః = పెరుగుచిలుకుటవలన కల్గిన తీవ్రమైన శబ్దముగల; కకుభః = దిక్కులున్ను; కుంభాశ్చ = కడవలున్ను; రోషాత్=కోపము వలన; కలిం = కలహమును; విదధతే = సల్పుచున్నవి (వలెనే యున్నవి). శేషాద్రి శేఖరవిభో = శేషాద్రి పర్వతమందున్న యో విష్ణుమూర్తీ, తవ = నీకు; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక.)

గొల్లయిండ్లలో గొల్లభామలు పెరుగు చిలుకుచున్నారు. ఆ చిలికిన చప్పుడు ప్రతిధ్వనించుచు, పెరుగు కడవలును, దిక్కులును తగవులాడుచున్నవా యనునట్లు ఘోషించుచున్నది. ఓ వేంకటాచలపతీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

పద్మేశ మిత్రశతపత్రగతాళివర్గాః
హర్తుం శ్రియం కువలయస్య నిజాంగలక్ష్మ్యా
భేరీనినాదమివ బిభ్రతి తీవ్రనాదం
శేషాద్రి శేఖరవిభో తవ సుప్రభాతమ్ ॥ 2

పద్మేశ, మిత్ర, శతపత్రగతాళివర్గాః = కమలనాథుడగు సూర్యునకు మిత్రములైన శతపత్రములను తామరపూవులందున్న తుమ్మెదపిండులు ; నిజాంగలక్ష్మ్యా = తమదేహకాంతిచేత ; కువలయస్య = నల్లకలువయొక్క ; శ్రియం = కాంతిని ; హర్తుం = అపహరించుటకై ; భేరీనినాదమివ = భేరీనాదమును చేయునవివలెనే ; తీవ్రనాదం = పెద్దధ్వనిని ; బిభ్రతి = వహించుచున్నవి. శేషాద్రిశేఖరవిభో = ఓ శేషాద్రిశిఖరమందలి విష్ణుమూర్తీ ! తవ = నీకు ; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

పద్మినీవల్లభుడగు సూర్యునికి మిత్రములైన తామరల యందుండు తుమ్మెదలు తమ దేహకాంతిచే కలువల నల్లనికాంతిని హరించుటకై భేరీవాయించునవి వలెనే తీవ్రనాదము చేయుచున్నవి. ఓ వేంకటాచలపతీ ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

శ్రీమన్నభీష్టవరదాఖిలలోకబంధో
శ్రీ శ్రీనివాస జగదేకదయైకసింధో ।
శ్రీదేవతాగృహభుజాంతరదివ్యమూర్తే
శ్రీవేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్

శ్రీమన్ = లక్ష్మీయుక్తుడా; అభీష్టవరద! = కోరినవరముల నొసగువాడా; అఖిలలోకబంధో! = సమస్తలోకములకు బంధువైనవాడా; శ్రీ శ్రీనివాస! = పూజ్యురాలైన లక్ష్మీదేవికి నివాసస్థలమైనవాడా; జగదేకదయైకసింధో = జగమునందంతటను (జగత్తుకంతటికిని) అద్వితీయుడవైన (ఒక్కడవేయైన) దయాసముద్రుడా; శ్రీదేవతాగృహ భుజాంతరదివ్యమూర్తే! = లక్ష్మీదేవికి నివాసమైన భుజాంతరము (వక్షము) చేత మనోహరమైన యాకృతిగలవాడా; శ్రీ వేంకటాచలపతే = ఓ సంపద్యుక్త వేంకటాచల పతీ; తవ = నీకు; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

శ్రీమంతుడవగు ఓ వేంకటాచలపతీ! కోరిన వరములనెల్ల నొసగువాఁడవు. సకలలోక బాంధవుఁడవు. పూజ్యురాలగు లక్ష్మీదేవికి నివాసస్థానమైనవాఁడవు. జగత్తులో నీవే దయానిధివి. లక్ష్మీదేవికి నివాసమగు పెన్నురముచే మనోహరమగు మూర్తిగలవాఁడవు. స్వామీ! నీకు సుప్రభాతమగుగాక.

శ్రీస్వామిపుష్కరిణికాఽఽప్లవ నిర్మలాంగాః
శ్రేయోఽర్థినో హర విరించి సనందనాద్యాః
ద్వారే వసంతి వరవేత్రహతోత్తమాంగాః
శ్రీవేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్ ॥

శ్రీస్వామిపుష్కరిణికాఽఽప్లవ, నిర్మలాంగాః = శ్రీస్వామిపుష్కరిణియందు స్నానమాచరించుటచే, నిర్మలమైన దేహముగలవారై ; శ్రేయోఽర్థినః = శ్రేయస్సును కోరువారగుచు ; హర, విరించి, సనందనాద్యాః = ఈశ, బ్రహ్మ, సనందనాదులు ; వరవేత్రహతోత్తమాంగాః = ద్వారపాలకులచే శ్రేష్ఠములైన పేము బెత్తములచే గొట్టబడిన శిరములు గలవారగుచు ; ద్వారే = ద్వారమునందు ; వసంతి = వేచియున్నారు : శ్రీవేంకటాచలపతే = ఓ వేంకటాచలపతీ ; తవ = నీకు ; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

బ్రహ్మ, మహేశ్వరుడు, సనందనమహర్షి మొదలగు వారందరును శ్రేయస్సుకొరకు శ్రీస్వామి పుష్కరిణియందు మునిగి నిర్మలదేహులై వచ్చి తలలపై బెత్తపుదెబ్బలను తినుచు, వాకిట వేచియున్నారు. ఓ వేంకటాచలపతీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

శ్రీ శేషశైల గరుడాచల వేంకటాద్రి
నారాయణాద్రి వృషభాద్రి వృషాద్రిముఖ్యామ్
ఆఖ్యాం త్వదీయవసతే రనిశం వదంతి
శ్రీ వేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్

త్వదీయవసతేః = నీ నివాసమునకు; శ్రీ శేషశైల, గరుడాచల, వేంకటాద్రి, నారాయణాద్రి, వృషభాద్రి, వృషాద్రిముఖ్యాం=శేషాచలమని, గరుడాచలమని, వేంకటాద్రి లేక వేంకటాచలమని, నారాయణాద్రియని, వృషభాద్రియని, వృషాద్రియని, మొదలుగాగల; ఆఖ్యాం = నామములను; అనిశం = ఎల్లప్పుడును, వదంతి = నుడువుచున్నారు. శ్రీ వేంకటాచలపతే = వేంకటాచలపతీ; తవ = నీకు; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

ఓ వేంకటాచలపతీ! నీ నివాసమగు ఈ తిరుమల కొండను, శేషాద్రి, గరుడాచలము, వేంకటగిరి, నారాయణగిరి, వృషభాచలము, వృషాద్రి మొదలగు నామములతో పేర్కొనుచుందురు. నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

సేవాపరాః శివసురేశకృశానుధర్మ
రక్షోఽంబునాథ పవమాన ధనాధినాథాః

బద్ధాంజలి ప్రవిలస న్నిజశీర్ష దేశాః
శ్రీ వేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్ ॥

శివ, సురేశ, కృశాను, ధర్మ, రక్షః, అంబునాథ, పవమాన, ధనాధినాథాః = ఈశ్వరుడు, దేవేంద్రుడు, అగ్ని, యమధర్మరాజు, నైర్ ఋతి, వరుణుడు, వాయువు, కుబేరుడునగు నష్టదిక్పాలురును: బద్ధాంజలి ప్రవిలసన్నిజశీర్షదేశాః = (నమస్కారమునకై) కూర్పబడినకై మోడ్పులచే ప్రకాశించు శిరోభాగములు గలవారై అనగా, అంజలులు శిరమున దాల్చువారగుచు; సేవాపరాః = (మీకు) సేవజేయుటయం దాసక్తిగలవారై (యున్నారు) శ్రీ వేంకటాచలపతే = ఓ వేంకటాచలపతీ: తవ = నీకు; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

ఈశ్వరుడు, ఇంద్రుడు, అగ్ని, యముడు, నిర్ ఋతి, వరుణుడు, వాయువు, కుబేరుడునగు నెనిమిదిమంది దిక్పాలకులును మీ సేవకై శిరములందు కేల్మోడ్చి వేచియున్నారు. ఓ వేంకటాచలపతీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

ధాటీషు తే విహగరాజ మృగాధిరాజ
నాగాధిరాజ గజరాజ హయాధిరాజాః

స్వస్వాధికారమహిమాదిక మర్థయంతే
శ్రీ వేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్ ॥

తే = నీయొక్క ; ధాటీషు = గమనములందు (వాహ్యాళులందు) విహగరాజ, మృగాధిరాజ, నాగాధిరాజ, గజరాజ, హయాధిరాజాః = (శ్రీవైనతేయుడు మొదలగువారు), గరుడుడు, సింహము, ఆదిశేషుడు, ఐరావతము, ఉచ్చైఃశ్రవము అనునవి; స్వస్వాధికారమహిమాదికం = వారి వారి యధికారము, మహిమ మొదలగు వానిని; అర్థయంతే = ప్రార్థించుచున్నారు. శ్రీ వేంకటాచలపతే = ఓ వేంకటాచలపతీ! తవ = నీకు; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

ఓ వేంకటాచలపతీ! నీ వాహ్యాళులందు గరుడుడు, సింహము, ఆదిశేషుడు, గజేంద్రుడు, తురగేంద్రుడును, వారి వారి యధికార మహిమాదికమును యాచించుచున్నారు. ఓ స్వామీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

సూర్యేందుభౌమబుధవాక్పతికావ్యసౌరి
స్వర్భానుకేతు దివిషత్పరిషత్ప్రధానాః ।
త్వద్దాసదాసచరమావధిదాసదాసాః
శ్రీవేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్ ॥

సూర్యేందు, భౌమ, బుధ, వాక్పతి, కావ్య, సౌరి, స్వర్భానుకేతు, దివిషత్పరిషత్ప్రధానాః = సూర్యుడు, చంద్రుడు, అంగారకుడు, బుధుడు, గురుడు, శుక్రుడు, శని, రాహువు, కేతువు అను దేవసభలోని ప్రధానులు (నవగ్రహములు); త్వద్దాస, దాస, చరమావధి, దాసదాసాః = నీ దాసులకు, దాసులలో కటపటిమేరనున్న దాసులకు దాసులై (యున్నారు). శ్రీ వేంకటాచలపతే = ఓ వేంకటాచలపతీ! తవ = నీకు! సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

ఓ స్వామీ! సూర్యుడు, చంద్రుడు, అంగారకుడు, బుధుడు, బృహస్పతి. శుక్రుడు, శని, రాహువు కేతువు, అను దేవసభా ప్రధానులగు నవగ్రహములును, మీ దాస దాస చరమావధి దాసాను దాసులైయున్నారు. ఓ వేంకటాచలపతీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

త్వత్పాదధూళిభరితస్ఫురితోత్తమాంగాః
స్వర్గాపవర్గనిరపేక్షనిజాంతరంగాః ।
కల్పాగమాఽఽకలనయాఽఽకులతాం లభంతే
శ్రీ వేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్ ॥ 19

టీక : త్వత్పాద, ధూళి, భరిత, స్ఫురితోత్తమాంగాః = మీపాద రేణువులతో నిండి ప్రకాశించు శిరములుగలవారు, అనగా (మీపాద సేవకులు); స్వర్గాపవర్గ నిరపేక్ష నిజాంతరంగాః = స్వర్గము, మోక్షము, వీనియందు అపేక్షలేని మనసు గలవారై; కల్పాగమా కలనయా = మఱొక కల్పము వచ్చునను భావనచేత; ఆకులతాం = వ్యాకులతను; లభంతే = పొందుచున్నారు. శ్రీ వేంకటాచలపతే = ఓ వేంకటేశ్వరస్వామీ! తవ = నీకు; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

తా॥ ఓ వేంకటాచలపతీ! నీ పాదధూళిని శిరమున ధరింపగల్గినవారు స్వర్గమోక్షములనుకూడ నొల్లక మఱొక కల్పము వచ్చునను నూహచే వ్యాకులపడుచుందురు. ఈ శ్వేతవరాహకల్పము తర్వాత నీకొండయందీ దేవునకింత మహిమ యుండదనియు, ఈ కల్పమునందే మిక్కిలి గొప్పమహిమ కలదనియు పురాణములందు ప్రసిద్ధము. (ఒక కల్పము కొన్ని లక్షలసంవత్సరముల కాలము.) ఓ వేంకటాచలపతీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

త్వద్గోపురాగ్రశిఖరాణి నిరీక్షమాణాః
స్వర్గాపవర్గపదవీం పరమాం శ్రయంత
మర్త్యా మనుష్యభువనే మతిమాశ్రయంతే
శ్రీవేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్ 20

మర్త్యాః = మనుజులు; పరమాం = ఉత్కృష్టమైన; స్వర్గాపవర్గపదవీం = స్వర్గలోకమార్గమును, మోక్షమార్గమును, శ్ర ంతః = పొందుచున్నవారగుచు; త్వద్గోపురాగ్రశిఖరాణి = మీ దేవాలయ గోపురాగ్రశిఖరములను; నిరీక్షమాణాః = చూచుచున్నవారై; మనుష్య వనే = మనుష్యలోకమునందు (నివసింప); మతిం = బుద్ధిని; శ్రయంతే = పొందుచున్నారు శ్రీవేంకటాచలపతే = ఓ వేంకటాచలపతీ! తవ = నీకు; సుప్ర తం = సుప్రభాతము (అగుగాక)

స్వర్గమోక్షములకు పోవువారుకూడ శ్ర వ మీ దేవాలయ గోపుర శిఖరములను జూచి యానంద పారవశ్యమున స్వర్గమోక్షములనొల్లక ఈ మానవలోకముననే మిమ్ము సేవించుభాగ్యము క గలదని ఇందే పుట్ట గోరుచుందురు. ఓ వేంకటాచ తి! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

శ్రీభూమినాయక దయాదిగుణామృతాబ్ధే
దేవాధిదేవ జగదేక శరణ్యమూర్తే ।
శ్రీమన్ననంతగరుడాదిభి రర్చితాంఘ్రే
శ్రీవేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్

శ్రీభూమినాయక = శ్రీదేవికిని, భూదేవికిని నాయకుడవైనవాడా! దయాదిగుణామృతాబ్ధే = దయ మొదలైన సుగుణములకు సుధాసాగరము వంటివాడా! దేవాధిదేవ = దేవతలకెల్లప్రధానదేవుడా! శ్రీమన్ = సంపద్యుక్తుడైనవాడా; అనంత గరుడాధిభిః = అనంతుడు (ఆదిశేషుడు) గరుడుడు, విష్వక్సేనుడు, మొదలగు వారిచేత; అర్చి ఘ్రే = పూజింపబడిన పాదములుగలవాడా; శ్రీవేంకటాచలపతే = ఓ వేంకటాచలపతీ! తవ = నీ సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

ఓ దేవ దేవా వేంకటాచలపతీ! భూదేవులకు నాయకుడవు. దయాది సుగుణములకు పాల సముద్రము వంటివాడవు. ఈ కమున కంతటికిని నీ వొక్కడవే శరణ్యుడవు నంత గరుడాదులచే ంపబడు పాదములు గలవాడవు. శ్రీమంతుడవు. ఓ స్వామీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

శ్రీపద్మనాభ పురుషోత్తమ వాసుదేవ
వైకుంఠ మాధవ జనార్దన చక్రపాణే
శ్రీవత్సచిహ్న శరణాగతపారిజాత
శ్రీవేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్

టీక శ్రీపద్మనాభ, పురుషోత్తమ, వాసుదేవ, వైకుంఠ, మాధవ. జనార్దన, చక్రపాణే ఓ పద్మనాభ, పురుషోత్తమ, వాసుదేవ, వైకుంఠ, మాధవ, జనార్దన చక్రపాణీ; శ్రీవత్సచిహ్న శ్రీవత్సమను పుట్టుమచ్చగలవాడా; శరణాగతపారిజాత = శర చ్చిన వారికి పారిజాతమను కల్పవృక్షము వంటివాడా! శ్రీవేంకటాచలపతే = ఓ వేంకటాచలపతీ తవ = నీకు; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగు ౦క

ఓ పద్మనాభా! పురుషో మా! వాసుదేవా! వైకుం మాధవా! ఓ జనార్ద నా! చక్రపాణీ శ్రీవత్సచిహ్నా! శరణార్థులకు పారి ముపంటివాడా! వేంకటాచలపతీ! నీకు సుప్రభాతమగ గాక.

కందర్పదర్పహరసుందరదివ్యమూర్తే
కాంతాకుచాంబురుహకుట్మలలోలదృష్టే
కల్యాణనిర్మలగుణాకర దివ్యకీర్తే
శ్రీవేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్ ॥

కందర్ప, దర్ప, హర, సుందర, దివ్యమూర్తే = మన్మథుని దర్పమును హరించు సుందరమైన దివ్యాకృతిగలవాడా! (మన్మథునికంటె సుందరమగు నాకారముగలవాడా అని భావము); కాంతాకుచాంబురుహ కుట్మలలోలదృష్టే = ప్రియురాలి తామరమొగ్గల వంటి కుచములయందు ఆసక్తమైన దృష్టిగలవాడా! కల్యాణ నిర్మల గుణాకర దివ్యకీర్తే = శుభకరమైన నిర్మల గుణములకు స్థానమగు దివ్యకీర్తిగలవాడా! శ్రీ వేంకటాచలపతే = ఓ వేంకటాచలపతీ! తవ = నీకు; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

మన్మథుని దర్ప మడంపజాలు సుందరమూర్తీ! తామరమొగ్గలవంటి ప్రియురాలి స్తనములందు ప్రసరించు చూపులు గలవాడా! అనంతకల్యాణ నిర్మల గుణములకు తావలమైనవాడా! దివ్య కీర్తిగలవాడా! ఓ వేంకటాచలపతీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

మీనాకృతే కమఠ కోల నృసింహ వర్ణిన్
స్వామిన్ పరశ్వథతపోధన రామచంద్ర
శేషాంశరామ యదునందన కల్కిరూప
శ్రీ వేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్ ॥ 24

టీక మీనాకృతే = మత్స్యాకారము ధరించిన యో స్వామీ; కమఠ = కూర్మమూర్తీ! కోల = వరాహమూర్తీ! నృసింహ = నారసింహమూర్తీ, వర్ణిన్ = బ్రహ్మచారిరూపముననున్న త్రివిక్రమ స్వరూపా స్వామిన్ = ఓ స్వామీ! పరశ్వథతపోధన = పరశువుగల తాపసీ! అనగా పరశురామా! రామచంద్ర = శ్రీరామా శేషాంశరామ = ఆదిశేషావతారమగునో బలరామా యదునందన శ్రీకృ కల్కిరూప = ఓ కల్క్యవతరా! శ్రీ వేంకటాచలపతే = (దశావతార స్వరూపుడవగు ఓ వేంకటాచలప తవ నీకు సుప్రభతం = సుప్రభాతము (గుగాక).

ఓ స్వామి! నీవు మత్స్యము (చేప), కూర్మము (తాబేలు), వరాహము (పంది), నరసింహము, వామనుడు, పరశురాముడు, శ్రీరాముడు, బలరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు, కల్కియను పది యవతారములు లోకోద్ధరణమునకై దాల్చినవాడవు శ్రీ వేంకటాచలపతీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

ఏలాలవంగఘనసారసుగంధితీర్థం
దివ్యం వియత్సరితి హేమఘటేషు ర్ణమ్
ధృత్వాఽద్య వైదికశిఖామణయః ప్రహృష్టాః
తిష్ఠంతి వేంకటపతే తవ సుప్రభాతమ్ 25

టీక వైదికశిఖామణయః . వేదవిదులైన బ్రాహ్మః త్తములు; ఏలా, లవంగ, ఘనసార, సుగంధి = ఏలకులు, లవంగః లు, పచ్చకర్పూరము, వీనిచేత పరిమళభరితమైన; దివ్యం = మనోజ్ఞమైన; తీర్థం = జలమును వియత్సరితి = ఆకాశగంగనుండి; హేమఘటేషు = బంగారు కడవలలో; పూర్ణం = నిండుగా ; ధృ 'వ = ధరించి: ప్రహృష్టాః = మిక్కిలి హర్షించుచున్నవారై ! ద్య = ఇప్పుడు ; ష్ఠంతి = వేచి యున్నారు. వేంకటపతే = ఓ వేంకటాచలపతీ! తవ నీకు సుప్రభాతం = సుప్రభాతము అగుగాక

వైదికోత్తములు ఏలకులు, లవంగములు, పచ్చకర్పూరము, వీనిచే సువాసితమైన దివ్యమైన యాకాశగంగ నీటిని బంగారు కడవల నిండుగ మోచి మీ యారాధనకై సంతోషముతో వేచి యున్నారు. ఓ వేంకటాచలపతీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

భాస్వానుదేతి వికచాని సరోరుహాణి
సంపూరయంతి నినదైః కకుభో విహంగాః
శ్రీవైష్ణవాస్సతతమర్థితమంగళాస్తే
ధామాశ్రయంతి తవ వేంకట సుప్రభాతమ్ 26

భాస్వాన్ = సూర్యభగవానుడు; ఉదేతి = ఉదయించుచున్నాడు; సరోరుహాణి = కమలములు వికచాని = వికసించినవి; విహంగాః = పక్షులు; నినదైః = శబ్దములచే; కకుభః = దిక్కులను సంపూరయం = నింపుచున్నవి శ్రీవైష్ణవాః = శ్రీవైష్ణవులు సత = ఎల్లప్పుడును; అర్థిత మంగళాః = ప్రార్థించుచున్న భములు గలవారై; తే = నీ క్క ధామ = దివ్యసన్నిధిని; ఆశ్రయంతి = ఆశ్రయించుచున్నారు. వేంకట = వేంకటేశ్వరస్వామీ వ = నీకు సుప్రభాతం సుప్రభాతము గుగాక).

ఓ వేంకటాచలపతీ! సూర్యుడుదయించు చున్నాడు. తామరులు వికసించుచున్నవి. పక్షులు కల కల శబ్దములచే నల్దిక్కులు నింపుచున్నవి. శ్రీవైష్ణవులు మంగళముల గోరుచు సన్నిధిలో వేచియున్నారు. స్వామీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

బ్రహ్మాదయస్సురవరా స్సమహర్షయ స్తే
సంతస్సనందనముఖా స్త్వథ యోగివర్యా
ధామాంతికే తవ హి మంగళవస్తుహస్తాః
శ్రీ వేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్ 27

టీక తే = ప్రసిద్ధులైన ; బ్రహ్మాదయః = బ్రహ్మ మొదలైన సురవరాః = దేవోత్తములు సమహర్షయః = మహర్షులతోగూడినవారును ; అథ = మఱిం : సంతః = సత్పురుషులగు సనందనముఖాః = సనందన ప్రముఖులగు ; గివర్యా = యోగివర్యులును ; తవ = నీయొక్క ధామాంతికే = ఆలయసమీపమున ; మంగళవస్తుహస్తాః = పూజార్హములగు శోభన వస్తువులు హస్తములందు గలవారై (యున్నారు.) శ్రీవేంకటాచలపతే = ఓ వేంకటాచలపతీ తవ = నీకు ; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక).

ఓ వేంకటేశా! బ్రహ్మ మొదలగు దేవతలందరును, ఋషీశ్వరులును, సనందనుడు మొదలగు యోగీశ్వరులును, మంగళమగు వస్తువులను కేలబూని నీ సన్నిధిచేరువ వేచియున్నారు. స్వామీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

లక్ష్మీనివాస నిరవద్యగుణైకసింధో
సంసారసాగర సముత్తరణైకసేతో
వేదాంతవేద్య నిజవైభవ భక్తభోగ్య
శ్రీ వేంకటాచలపతే తవ సుప్రభాతమ్ 28

టీక లక్ష్మీనివాస లక్ష్మీదేవికి నివాసస్థానమైనవాడా; నిరవద్యగుణైకసింధో = దోషరహితములగు కల్యాణగుణములకు సముద్రమువంటివాడా, సంసారసాగర సముత్తరణైకసేతో = సంసారమను సముద్రమును దాటుటకు ముఖ్యమైన వంతెనవంటివాడా! వేదాంతవేద్యనిజవైభవ = వేదాంతముచే అనగా ఉపనిషదాదులచే దెలిసికొనదగిన నిజవైభవముగలవాడా! భక్తభోగ్య = భక్తులచే అనుభవింపబడువాడా, శ్రీవేంకటాచలపతే = ఓ శ్రీ వాసా! తవ = నీకు; సుప్రభాతం = సుప్రభాతము (అగుగాక)

ఓ శ్రీనివాసా! కల్యాణగుణసాగరా! నీవు ఈసంసార సముద్రమును దాటుటకు వంతెనవంటి వాడవు. ఉపనిషత్తులచే తెలిసికొనదగిన వైభవముగలవాడవు. ఓ భక్తభోగ్యా! వేంకటాచల పతీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

ఇత్థం వృషాచలపతే రిహ సుప్రభాతం
యే మానవాః ప్రతిదినం పఠితుం ప్రవృ.
తేషాం ప్రభాతసమయే స్మృతిరంగభాజాం
ప్రజ్ఞాం పరార్థసులభాం పరమాం ప్రసూతే 29

ఇత్థం = ఈవిధముగా ; వృషాచలపతేః = వేంకటాచలపతికి ; ఇహ = ఈ ప్రాతఃకాలమున, లేక యీ లోకమున ; సుప్రభాతం = సుప్రభాత స్తవమును ; యే మానవాః = ఏ మనుజులు ; ప్రతిదినం = ప్రతిదినమును ; పఠితుం = చదువుటకు ; ప్రవృత్తాః = ప్రవృత్తులగుచున్నారో ; తేషాం = ఆపాఠకులగు ; అంగభాజాం = దేహులకు, అనగా భక్తులకు ; స్మృతిః = ఈ వేంకటేశస్మరణము ; పరార్థసులభాం = పరమార్థప్రదమగు ; పరమాం = శ్రేష్ఠమగు ; ప్రజ్ఞాం = ప్రజ్ఞను ; ప్రభాతసమయే = ప్రాతఃకాలమున ; ప్రసూతే = కలుగజేయుచున్నది.

ప్రొద్దుటివేళ ఈ సుప్రభాత స్తోత్రమును ఏమానవులు ప్రతిదినమును భక్తితో చదువుదురో వారికి వేంకటేశ స్మరణము సులభముగా మోక్షమునందించు పరమ ప్రజ్ఞను కలుగజేయును.

శ్రీ వేంకటేశ స్తోత్రమ్

కమలాకుచచూచుక కుంకుమతో నియతారుణితాతుల నీలతనో
కమలాయతలోచన లోకపతే విజయీ భవ వేంకట శైలపతే ॥

టీక : కమలాకుచచూచుక కుంకుమతః=శ్రీదేవియొక్క చను మొనలయందలి కుంకుమపూవురంగువలన ; నియతారుణితాతుల నీలతనో = నియమముగా నెఱ్ఱగాజేయబడిన సాటిలేని నల్లని శరీరముగలవాడా, (ఓకృష్ణా) : కమలాయతలోచన = తామరరేకులవలె నిడుపైన కన్నులుగలవాడా ; లోకపతే = జగన్నాయకా ; వేంకటశైలపతే = ఓ వేంకటాచలపతీ ; విజయీభవ = జయశీలుడవుకమ్ము !

తా॥ ఓ వేంకటాచలపతీ ! శ్రీదేవి చనుమొనల కుంకుమ పూతవలన నెఱ్ఱనైన నీలశరీరము గలవాడవు. తామరపూరేకులవలె నిడుపైన కన్నులు గలవాడవు. ఓ జగన్నాయక ! స్వామీ ! నీకు జయము జయము.

సచతుర్ముఖ షణ్ము, పంచముఖ
ప్రముఖాఖిల దైవతమౌళిమ,

శర 'గతవత్సల సారనిధే
పరిపాలయ మాం వృష, లపతే

సచతుర్ముఖ షణ్ముఖ పంచముఖ ప్రముఖాఖిలదైవతమౌళిమణే = బ్రహ్మతోకూడిన కుమారస్వామి, మహేశ్వరుడు, మొదలైన సమస్తదేవతలకు తలమానికమైనవాడా! శరణాగతవత్సల = శరణొచ్చిన వారియందు వాత్సల్యముగలవాడా; సారనిధే = బలమునకు నిధానమైనవాడా హేవృషశైలపతే = ఓ వృషభాచలనాథా, ఓ వేంకటాచలపతీ; మాం = నన్ను; పరిపాలయ = పాడుము, రక్షింపుము.

బ్రహ్మ, శివుడు, కుమారస్వామి మొదలగు సమస్తదేవతలకు తలమానికము వంటివాడవు. శరణుజొచ్చిన వారిని ప్రీతితో బ్రోచువాడవు. సారనిధివి, ఓ వేంకటాచలపతీ! నన్ను రక్షింపుము.

అతివేలతయా తవ దుర్విషహై
రనువేలకృతై రపరాధశతై
భరితం త్వరితం వృషశైలపతే
పరయా కృపయా పరిపాహి హరే 3

టీక ఆతివేలతయా = హద్దును మించునట్లుగా; తవ = నీకు; దుర్విషహైః = సహింపరానటువంటి అనువేలకృతైః = ఎల్లప్పుడు నాచరింపబడిన; అపరాధశతైః = పెక్కునేరములచేత: భరితం = పూర్ణుడ నైనటువంటినన్ని; త్వరితం = త్వరతోగూడినటువంటినన్ని; (మాం = నన్ను వృషశైల పతే = ఓ వేంకటేశా; హరే = ఓ శ్రీహరీ; పరయా = ఉత్కృష్టమైన కృప దయచేత పరిపాహి = సంరక్షింపుము.

ఓ శ్రీహరీ! హద్దుమీరి సైపరాని యపరాధముల పెక్కింటిని పలుమారుగావించితిని. ఓ వేంకటాచలపతీ! మిక్కిలి దయతో నీ దుష్టుని త్వరగా గాపాడుము.

అధివేంకటశైల ముదారమతే
ర్జనతాభిమతాధికదానరతాత్
పరదేవతయా గదితాన్నిగమైః
కమలాదయితాన్న పరం కలయే

అధివేంకటశైలం = వేంకటాచలమందు; ఉదారమతేః = ఉదారమైన దానపరమైన బుద్ధి గలిగినటువంటిన్ని; జనతాభిమతాధిక దానరతాత్ జనస హముయొక్క కోరికలను అధికముగా నిచ్చుటయందాసక్తుడైనటువంటిన్ని; నిగమైః = వేదములచేత; పరదేవతయా = శ్రేష్ఠదైవముగా; గదితాత్ = పేర్కొనబడినటువంటిన్ని: కమల దయితాత్ = శ్రీపతియైన వేంకటేశుని కంటె: పరం = ఇతరమును; సకల కొ చుటలేదు. ఎఱుగను.

ఓ స్వామీ! జనులు కోరినదానికన్న ఎక్కువ వరములిచ్చు ఉదారమతివి. నిన్ను వేదములు పరమ దైవముగా కొనియాడుచున్నవి. వేంకటాచలపతి యగు ఓ లక్ష్మీపతీ! నీకంటె నన్యు నేనొల్లను.
C

కలవేణురవావశ గోపవధూ
శతకోటివృతాత్స్మరకోటిసమాత్ ।
ప్రతివల్లవికాభిమతాత్సుఖదాత్
వసుదేవసుతాన్న పరం కలయే 5

కలవేణురవావశ గోపవధూ శతకోటివృతాత్ = మనోహరమైన వేణునాదముచే పరవశలగు గోపికా సహస్రములచే జుట్టుకొనబడినటువంటిన్ని ; స్మరకోటిసమాత్ = కోటిమన్మథులతో సమానుడైనటువంటిన్ని ; సుఖదాత్ = సుఖమునొసంగు నటువంటిన్ని ప్రతివల్లవికాభిమతాత్ = ఒక్కొక్క గోపికా స్త్రీని ప్రియుడైనటువంటిన్ని వసుదేవసుతాత్ = వసుదేవ పుత్రుడైన శ్రీకృష్ణునికంటె పరం = అన్యమును ; న కలయే ఎఱుగను.

ఓ గోపాలస్వామి! మనోహరమగు నీ వేణుగానముచె పరవశలై గోపికలు వేనవేలు నిన్ను చుట్టుముట్టియుందురు. కోటిమన్మథలావణ్యము గల్గి గోపికల కొక్కొక్కరికిని ప్రియముగ మెలిగి సుఖము నొసంగుచుందువు. ఓ వాసుదేవా! నీకంటె నన్యము నేనెఱుంగను.

అభిరామగుణాకర దాశరథే
జగదేకధనుర్ధర ధీరమతే
రఘునాయక రామ రమేశ విభో
వరదోభవ దేవ దయాజలధే 6

టీక అభిరామగుణాకర=మనోహరమైన సుగుణములకు స్థానమైనవాడా! దాశరథే శ్రీరామా జగదేక ధనుర్ధర = లోకమునకంతటికిని ముఖ్యుడవైన ధనుర్ధరుడగు వీరాగ్రేసరా! ధీరమతే = ధైర్యము గలవాడా! రఘునాయక = రఘువంశ శ్రేష్ఠుడా, రామ = ఓ శ్రీరామా! రమేశా = విష్ణు! ...ర్తీ; విభో = సర్వవ్యాపీ! దయాజలధే = కరుణకు సముద్రమువంటివాడా దేవా = ఓ స్వామీ! వరదోభవ = వరముల నిచ్చువాడవు కమ్ము.

ఓ వేంకటేశ్వరా! కల్యాణ గుణములకు తావైన ఓ దాశరథీ! నీవు జగదేక దనుర్ధారివి. రఘు నాయకా! రామా! లక్ష్మీపతీ! దయాసముద్రా! ఓ స్వామీ! దేవదేవ! వరముల నొసగి మమ్ము కాపాడుము.

అవనీతన యాకమనీయకరం
రజనీకరచారుముఖాం బురుహమ్
రజనీచరరాజతమోమిహిరం
మహనీయమహం రఘురామమయే

టీక అవనీతనయా కమనీయకరం = సీతాదేవిచేత కోరబడిన హస్తముకలవాడును, లేక సీతకిష్టమైన దానిని చేయువాడును ; రజనీకరచారుముఖాంబురుహాం = నిశాకరుడైన చంద్రునివలె నందమగు ముఖకమలము గలవాడును ; రజనీచర రాజతమోమిహిరం = రాత్రించరులగు రాక్షసులకు రాజగు రావణుడను అంధకారమునకు సూర్యునివంటివాడును ; మహనీయం మహాత్ముడునగు ; రఘురామం = రాఘవుడగు శ్రీరాముని అహం = నేను ; అయే = పొందుచున్నాను ; శరణంపొందుచున్నాను.

భూదేవికూతురగు సీతాదేవికి మిక్కిలి నచ్చిన యందగాడవు. చందమామను గేరు మోముదమ్మి గలవాడవు. రావణాసురుడను దట్టమగు చీకటికి సూర్యునివంటివాడవు. ఓ రఘురామా! మహానుభావుడవు. నిన్నే శరణువేడుచున్నాను.

సుముఖం సుహృదం సులభం సుఖదం
స్వనుజం చ సుకాయమమోఘశరమ్
అపహాయ ర ద్వహమన్యమహం
న కథంచన కంచన జాతు భజే 8

టీక సుముఖం = చక్కని మోముగలవాడును సుహృదం = మంచిమనసు వాడును సులభం = కష్టములేకయే పొంద శక్యమగువాడును స్వనుజం = మంచిసోదరులు గ వాడును సుకాయం = మంచి శరీరము గలవాడును : మోఘ రం = వ్యర్థముకాని బాణములు వాడునగు ; రఘూద్వహం = రఘుకులోద్ధారకుడగు శ్రీరాముని ; అపహాయ = విడచి ; అన్యం = ఇతరుని కంచన = ఎవ్వనినిగాని ; అహం = నేను ; కథంచన ఎటులైనను ; జాతు = ఒకప్పుడైనను నభజే = సేవింపను.

ఓ శ్రీరామా ! నీ ముఖము, రీరము, దివ్యసుందరములు, నీ మనస్సు మిక్కిలి మృదువైనది. ఎల్లజనులకు సులభముగా ఆశ్ర ంపదగినవాడవై సుఖము నొసగుదువు. మంచి తోబుట్టువులు గలవాడవు. మొక్కవోని యమ్ములు గలవాడవు ఓ రఘుపతీ ! నిన్ను విడచి వేఱొకని నెవ్వనిని నెప్పుడును సేవింపను.

వినా వేంకటేశం న నాథో న నాథః
సదా వేంకటేశం స్మరామి స్మరామి

హరే వేంకటేశ ప్రసీద ప్రసీద
ప్రియం వేంకటేశ ప్రయచ్ఛ ప్రయచ్ఛ ౧

టీక వేంకటేశం వినా = వేంకటేశ్వరుని విడిచి; నాథః = నాథుడైనవాడు; న = లేడు; నాథః న = దిక్కైనవాడు లేడు; సదా = ఎల్లప్పుడును; వేంకటేశం = వేంకటేశ్వరుని: స్మరామి = తలంచుచున్నాను; స్మరామి = ధ్యానించుచున్నాను. హరే వేంకటేశ = ఓ శ్రీహరీ, వేంకటేశా; ప్రసీద = అనుగ్రహింపుము. ప్రసీద = ప్రసన్నుడవుకమ్ము, (అనుగ్రహింపుము). వేంకటేశ ! = ఓ వేంకటేశ ! ప్రియం = ఇష్టమును, అనగా, కోరినదానిని ప్రయచ్ఛ = ఇమ్ము : ప్రయచ్ఛ = ఇమ్ము.

వేంకటేశ్వరుడుకాక నాకు వేరు దిక్కు ఎవ్వరును లేరు. ఎల్లవేళల వేంకటేశ్వరునే స్మరింతును (శ్రీ)హరీ! వేంకటేశ్వరా! ప్రసన్నుడవగుము. ప్రీతినిమ్ము.

అహం దూరతస్తే పదాంభోజయుగ్మ
ప్రణామేచ్ఛయాఽఽగత్య సేవాం కరోమి

సకృత్సేవయా నిత్యసేవాఫలం త్వం
ప్రయచ్ఛ ప్రయచ్ఛ ప్రభో వేంకటేశ

టీక ప్రభో పభువైన; వేంకటేశ = ఓ వేంకటేశ్వరస్వామీ! అహం = నేను; తే నీ క్క; పదాం। జయుగ్మప్రణామేచ్ఛ = పాదారవిందములకు ప్రణమిల్లుకోర్కెచేత; దూరతః = దూరము నుండి ఆగత్య = వచ్చి; సేవాం = నీసేవను; కరోమి = చేయుచున్నాను. సకృత్సేవయా = సకృత్తుగాచేయు నీసేవచేతనే నిత్యసేవాఫలం = ప్రతిదినమును సేవచే ఫలమును త్వం నీవు; ।పయచ్ఛ ఇమ్ము ప్రయచ్ఛ = ఇమ్ము.

ఓ వేంకటేశ్వరప్రభూ! నీపాదకమలసేవకై భక్తితో నెంతోదూరమునుండి వచ్చి కొలుచుచున్నాను. ఓ స్వామీ! ఒకమారు చేయు నీ సేవచేత నే నిన్ను నిత్యము గొలుచు సేవాఫలము నాకు దయచేసి ముమ్మ

అజ్ఞానినా మయా దోషా నశేషా న్విహితా౯ హరే ।
క్షమస్వ త్వం క్షమస్వ త్వం శేషశైల శిఖామణే ॥ 11

టీక : శేషశైలశిఖామణే = శేషాచలమునకు తలమానికమైన ఓ వేంకటేశ్వరస్వామీ ! హరే = శ్రీకృష్ణా !
అజ్ఞానినా = జ్ఞానములేని మూఢుడనగు ; మయా = నాచేత ; విహితా౯ = ఆచరింపబడినటువంటి ;
అశేషా౯ = సమస్తమైన ; దోషా౯ = అపరాధములను ; త్వం = నీవు ! క్షమస్వ = క్షమింపుము ;
త్వం = నీవు ; క్షమస్వ = క్షమింపుము.

తా॥ ఓ శేషశైలశిఖామణీ! మూఢుడనై యనేకములగు నేరముల గావించితిని. ఓ శ్రీహరీ! వాని
నన్నిటిని క్షమింపుము. స్వామీ! క్షమింపుము.

శ్రీ వేంకటేశ ప్రపత్తి

*

శానాంజగ ఒస్య వేంకటపతేర్విష్ణోః పరాం ప్రేయసీం
తద్వక్షఃస్థల నిత్యవాసరసికాం తత్ క్షాంతిసంవర్ధినీమ్
పద్మాలంకృతపాణిపల్లవం గాం పద్మాసనస్థాం శియం
వాత్సల్యాదిగుణోజ్జ్వలాం భగవతీ వందే జగన్మాతరమ్

టీక అస్యజగతః = ఈప్రపంచమునకు; ఈశ నాం రాణియైన) యజమానురాలై నటువంటిన్ని; వేంకటపతే = వేంకటాచలపతియైన; విష్ణోః=విష్ణుమూర్తికి; పరాం = ఉత్కృష్టురాలైన; ప్రేయసీం = ప్రి రాలైనటువంటిన్ని తద్వక్షఃస్థల నిత్యవాసరసికాం = ఆవిష్ణుమూర్తియొక్క, వక్షఃస్తలమందు సదావాసముచేయుటయం దాసక్తురాలైనటువంటిన్ని; తత్ క్షాంతిసంవర్ధినీం = ఆ విష్ణుమూర్తియొక్క

క్షమాగుణమును. (ఓర్పును) వృద్ధిజేయునటువంటిన్ని; పద్మాలంకృత పాణిపల్లవయుగాం = తామరపూవులచే నలంకరింపబడిన చిగురువంటి హస్తముల జంటను గలిగినటువంటిన్ని; పద్మాసనస్థాం = కమల మనెడు ఆసనము నందు లేక పద్మాసనమను నాసనవిశేషమున నున్నటువంటిన్ని; వాత్సల్యాది గుణోజ్జ్వలాం = వాత్సల్యము, అనగా ప్రీతి మొదలగు సుగుణములచేత ప్రకాశించునటువంటిన్ని; జగన్మాతరం = ఈప్రపంచమున కంతటికిని తల్లియైనటువంటిన్ని; భగవతీం = పూజ్యురాలగు; శ్రియం = లక్ష్మీదేవిని; వందే = నమస్కరించుచున్నాను, లేక స్తుతించుచున్నాను.

ఈ లోకమున కంతటికిని యజమానురాలును, సాక్షాద్విష్ణుమూర్తి యైన వేంకటాచలపతికి మిక్కిలి ప్రియురాలును, ఆతని యోర్పుగుణమును పెంపొందజేయునదియు, తామరపూవుల నలంకారముగా తన చిగురుకేల దాల్చునదియు, పద్మాసనమున గూర్చుండి యుండునదియు, వాత్సల్యము మొదలగు మేలిగుణములచే నిత్యము ప్రకాశించునదియు, నెల్లలోకములకు దల్లియు, భగవతియు నగు లక్ష్మీదేవికి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్రీమన్ ! కృపాజలనిధే ! కృతసర్వలోక !
సర్వజ్ఞ ! శక్త ! నతవత్సల ! సర్వశేషిన్
స్వామిన్ ! సుశీలసులభ శ్రితపారిజాత
శ్రీవేంకటేశ ! చరణౌ శరణం ప్రపద్యే 2

శ్రీమన్ = సంపద్యుక్తుడా కృ జలనిధే = ద సముద్రు కృతసర్వలోక = చేయబడిన సమస్త ప్రపంచము గలవా సర్వజ్ఞ = సమస్తము తెలిసినవాడా ! శక్త = సమర్థుడా ! నతవత్సల = నమస రించిన వారియందు ప్రీతిగలవాడా ! సర్వశేషిన్ = చేతనాచేత నాత్మకమగు నీ సర్వప్రపంచము న ంగియైనవా . లేక ప్రధానమైన వాడా ! స్వామిన్ = ఓస్వామీ ! సుశీల సులభ = మంచి శీలము గలవారికి సుఖముగా పొంద శక్యమైనవాడా, లేక, సుశీల = మంచిశీలము గలవాడా ! సు ల భ = సు ముగా పొంద శక్యమగువాడా ! ఆశ్రితపారిజాత = ఆశ్రయించిన వారికి పారిజాతము వంటివాడా ! నగా కోరిన కోర్కెలనెల్ల ఫలింపజే ుడా అని భావము. శ్రీవేంకటేశ = ఓ వేంకటేశ్వరస్వామీ చరణౌ = మీపాదముల జంటను శర శరణముగా ; ప్రపద్యే = పొందుచున్నాను.

తా॥ ఓ వేంకటేశ్వరస్వామీ! నీవు శ్రీమంతుడవు. దయాసముద్రుడవు. ఎల్లలోకములకు కర్తవు. సర్వము దెలిసినవాడవు. సమర్థుడవు. నమస్కరించు వారియెడ వాత్సల్యము జూపువాడవు. ఈ చేతనాచేతన రూపమగు ప్రపంచమున నీవే ప్రధానుడవు. మంచి స్వభావము గలవారికి సులభుడవు. ఆశ్రితులకు పారిజాతమువంటివాడవు. ఓ దేవా! నీపాదములే శరణమని ఆశ్రయించుచున్నాను.

ఆనూపురార్పితసుజాతసుగంధిపుష్ప
సౌరభ్యసౌరభకరౌ సమసన్నివేశౌ
సౌమ్యౌ సదానుభవనేఽపి నవానుభావ్యౌ
శ్రీవేంకటేశ చరణౌ శరణం ప్రపద్యే

టీక ఆనూపురార్పితసుజాత సుగంధిపుష్ప సౌరభ్యసౌరభకరౌ = కాలియందెలవఱకును సమర్పింపబడిన మంచి పరిమళముగల పుష్పముల సువాసనకు పరిమళమును కలిగించునవియు; సమసన్నివేశౌ = సమానమైన సన్నివేశముగలవి , (అనగా చక్కగా సమర్పబడి యున్నవి నని భావము) సౌ ్య = ప్రసన్నములైనవియు సదా = ఎల్లప్పుడును; అనుభవనేఽపి = అనుభవమున నున్నను నవాను వ్యౌ = క్రొ విగా ననుభవింపదగినవి నగు శ్రీవేంకటేశచరణౌ = శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి చరణ గళమును; శరణం = శరణముగా; ప్రపద్యే పొందుచున్నాను.

కాలియందెలవఱకును సమర్పింపబడిన మేలైన సువాసనగల పూవుల సుగంధమునకు మఱింత పరిమళము నొసగునవియు, సమముగా నమరినవియు, చూచుట కెంతో యందమైనవియు, ఎల్లప్పుడు ననుభవించుచున్నను క్రొత్తగా ననుభవింప మనసుగొల్పునవియు, నగు శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి పాదములనే శరణొందుచున్నాను.

సద్యోవికాసి సముదిత్వరసాంద్రరాగ
సౌరభ్యనిర్భర సరోరుహ సామ్యవార్తామ్
సమ్యక్షు సాహసపదేషు విలేఖయంతౌ
శ్రీవేంకటేశ చరణౌ శరణం ప్రపద్యే

టీక సద్యోవికాసి సముదిత్వరసాంద్రరాగ సౌరభ్యనిర్భర సరోరుహ సామ్యవార్తాం = అప్పుడే వికసించునవియు లెస్సగానుత్పన్నమగుచున్న దట్టమగు నెఱ్ఱందనము పరిమళము వీనిచే పూర్ణములు నగు తామర పువ్వుల సామ్యవచనమును; సమ్యక్షు = చక్కనివియగు, సాహసపదేషు = తొందరగా నుంచబడిన పాదచిహ్నములందు; విలేఖయంతౌ = వ్రాయించునవియగు, (అనగా కమలముల సామ్యమును స్మరింపజేయు చిహ్నములు గల పాదములని భావము). లేక, సమ్యక్షు = మంచివగు; సాహసపదేషు సాహసస్థానములందు; సాహసకృత్యములందు; విలేఖయంతౌ = వ్రాయించునవియునగు, అనగా కమున గొప్ప సాహసకృత్యములలో భగవత్పాదములకు కమలసామ్యమును చెప్పుటయనునది యొక సాహసకృత్యమని స్వామిపాదములు (మాచే) వ్రాయించుచున్నట్లున్నవని భావము. అనగా కమలములకన్న నెన్నోరెట్లు స్వామిపాదములు గొప్పవని తాత్పర్యము. శ్రీవేంకటేశచరణౌ = శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి పాదయుగళమును; శరణం = శరణము; ప్రపద్యే పొందుచున్నాను.

అప్పుడే వికసించి ప్రకాశించుచు సాంద్రమైన రక్తిమ, యింపగు పరిమళము వీనితోనిండిన తామర పూవులతోడ తమ్ముపోల్చుట గొప్ప సాహసకార్యములలో జేరినదని మాచే వ్రాయించునట్టి శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి పాదములనే శరణని వేడుకొనుచున్నాను.

రేఖామయధ్వజసుధాకలశాతపత్ర
వజ్రాంకుశాంబురుహకల్పకశంఖచక్రైః
భవ్యైరలంకృతతలౌ పరతత్త్వచిహ్నైః
శ్రీవేంకటేశ చరణౌ శరణం ప్రపద్యే

టీక భవ్యైః = క్షేమం కరములగు; రేఖామయధ్వజ, సుధాకల శాతపత్ర వజ్రాంకుశాంబురుహ కల్పక శంఖచక్రైః = రేఖలరూపముగానున్న ధ్వజము, అమృతకలశము, ఛత్రము, వజ్రము, అంకుశము. కమలము, కల్పవృక్షము, శంఖము, చక్రము, వీనిచేతను; పరతత్వచిహ్నైః=పరమార్థ చిహ్నముల చేతను అలంకృతతలౌ లంకరింపబడిన ప్రదేశములుగల; శ్రీ వేంకటేశచరణౌ=శ్రీ స్వామివారి పాద గళమును, శర ప్రపద్యే = శరణుపొందుచున్నాను,

మంగళకరములగు రేఖలవలెనున్న ధ్వజము, అమృతకలశము, గొడుగు, వజ్రము, అంకుశము, పద్మము, కల్పవృక్షము, శంఖము, చక్రము మొదలైన పరమార్థసూచకములగు శుభచిహ్నముల చేతను అలంకరింపబడిన శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి దివ్య చరణయుగళమును శరణువేడుచున్నాను.

తామ్రోదరద్యుతిపరాజితపద్మరాగౌ
బాహ్యైర్మహోభి రభిభూతమహేంద్రనీలౌ ।
ఉద్యన్నఖాంశుభిరుదస్త శశాంకభాసౌ
శ్రీవేంకటేశ చరణౌ శరణం ప్రపద్యే ॥ 6

టీక తామ్రోదరద్యుతిపరాజిత పద్మరాగౌ = ఎఱ్ఱనైనమధ్యభాగముయొక్క, (అనగా అడుగుభాగమగు నఱకాలియొక్క) కాంతిచే తిరస్కరింపబడిన పద్మరాగములను రత్నములుగలవియు, లేక పద్మముల యొక్క యెఱ్ఱందనమును గలవియు, బాహ్యైః = వెలుపలివగు, మహోభిః = తేజస్సులచేత (కాంతులచేత): అభిభూతమహేంద్రనీలౌ = తిరస్కరింపబడిన మహేంద్రనీలములు గలవియు, ఉద్యన్నఖాంశుభిః = పైకెగయుచున్న గోటికాంతులచేత: ఉదస్తశశాంకభాసౌ = తిరస్కరింపబడిన చంద్రకాంతులు గలవియునగు; శ్రీవేంకటేశచరణౌ = శ్రీవేంకటేశ్వర పాదయుగళమును; శరణం ప్రపద్యే = శరణుజొచ్చుచున్నాను.

ఎఱ్ఱనైన యఱకాలి కాంతిచే రస్కరింపబడిన పద్మరాగములు గలవి ళ్ళకాంతులచే తిరస్కరింపబడిన యింద్రనీలమణులు గలవియు పైకెగయు గోటికాంతులచే రస్కరింపబడిన చంద్రకాంతులు గలవియు నగు శ్రీవేంకటేశ పాదములను శరణువేడుచున్నాను

D

సప్రేమభీతి కమలాకరపల్లవాభ్యాం
సంవాహనేఽపి సపది క్లమమాదధానౌ
కాంతా౽ వాఙ్మనసగోచరసౌకుమార్యౌ
శ్రీవేంకటేశ చరణౌ శరణం ప్రపద్యే

టీక కమలాకరపల్లవాభ్యా = శ్రీలక్ష్మీదేవి క్క చిగురువంటిచేతులచే; సప్రేమ భీతి = ప్రేమ, భయము. అను భావములతో గూడినట్లుగా; సంవాహనేఽపి = ఒత్తబడుడయందును; సపది = తత్క్షణమే క్లమ బాధను ఆదధానౌ = పొందునవి కాంతౌ మనోహరములును; అవాఙ్మనసగోచర సౌకుమార్యౌ = వాక్కునకును, మనసునకును గోచరింపని సౌకుమార్యము గలవియు నగు శ్రీవేంకటేశ చర = శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి పాద గళమును; శర ప్రపద్యే = శరణొందుచున్నాను.

లక్ష్మీదేవి తన చిగురులవంటి చేతుల ప్రేమభయముగల్గి మెత్తగా ఒత్తినను అప్పుడే కందిపోవు నని టలచేతను, మనస్సుచేతను ఇంతని చెప్పనలవికాని సౌకుమార్యము గలవియు మిక్కిలి యంద నవి నగు శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి పాదములను శరణువేడుచున్నాను

లక్ష్మీమహీతదనురూప నిజానుభావ
నీలాది దివ్యమహిషీకరపల్లవానామ్ ।
ఆరుణ్యసంక్రమణతః కిల సాంద్రరాగౌ
శ్రీవేంకటేశ చరణౌ శరణం ప్రపద్యే ॥ 8

టీక లక్ష్మీ, మహీ, తదనురూపనిజానుభావనీలాది, దివ్యమహిషీకర పల్లవానాం = శ్రీదేవి, భూదేవి, వీరల కనురూపమైన స్వానుభవముగల నీలాదేవి మొదలగు దివ్యులగు పట్టపురాణుల కరపల్లవములయొక్క ; ఆరుణ్య సంక్రమణతః = ఎఱ్ఱందనముయొక్క కలయికవలన ; సాంద్రరాగౌ = దట్టమైన ఎఱ్ఱందనము గలవియగు ! శ్రీవేంకటేశ చరణౌ = శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి పాదయుగళమును శరణం ప్రపద్యే = శరణొందుచున్నాను.

శ్రీదేవి, భూదేవి వీరివంటి మహాత్వముగల నీలాదేవి మొదలగు దివ్యమహిషులు పాదసేవచేయు నపుడు వారి కెంజిగురు చేతుల యెఱ్ఱందనము సంక్రమించుటచేతనో యన్నట్లు మిక్కిలి యెఱ్ఱనై నటువంటి శ్రీవేంకటేశ చరణయుగళమును శరణొందుచున్నాను.

నిత్యానమద్విధిశివాది కిరీటకోటి
ప్రత్యుప్తదీప్తనవరత్నమహః ప్రరోహైః
నీరాజనావిధిముదారముపాదధానౌ
శ్రీ వేంకటేశచరణౌ శరణం ప్రపద్యే

టీక : నిత్యానమద్విధి, శివాది, కిరీటకోటి ప్రత్యుప్తదీప్త నవరత్న మహఃప్రరోహైః = ఎల్లప్పుడును నమస్కరించు బ్రహ్మ, శివుడు మొదలగు వారి కిరీటముల పైభాగములందు పొదుగబడిన, ప్రకాశవంతములైన రత్నముల కాంతి పుంజములచే ; నీరాజనావిధిం = మంగళహారతి క్రియను : ఉపాదధానౌ = పొందుచున్నవి యగు ; శ్రీవేంకటేశచరణౌ = శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి చరణయుగళమును ; శరణం ప్రపద్యే = శరణు వేడుచున్నాను.

తా॥ ప్రతి దినమును బ్రహ్మ, మహేశ్వరుడు మొదలగు దేవతలు నమస్కరించునపుడు వారి కిరీటములందలి మేలి నవరత్న కాంతులచే మంగళహారతిని పొందుచున్నట్లున్న శ్రీ వేంకటేశ్వర పాదయుగళమును శరణు వేడుచున్నాను.

"విష్ణోః పదే పరమ" ఇత్యుదిత ప్రశంసౌ
యౌ "మధ్వ ఉత్స" ఇతి భోగ్యతయాఽప్యుపాత్తౌ ।
భూయస్తథేతి తవ పాణితలప్రదిష్టౌ
శ్రీవేంకటేశ! చరణౌ శరణం ప్రపద్యే ॥

"విష్ణోః పదే పరమే మధ్వ ఉత్సః" = విష్ణుమూర్తియొక్క యుత్కృష్టస్థానమందలి (వైకుంఠ మందలి) తేనెవూట అని శ్రుత్యర్థము. శ్రీవేంకటేశ = ఓ స్వామీ; యౌ = ఏ పాదయుగళము; "విష్ణోః పదే పరమ" ఇత్యుదితప్రశంసౌ = విష్ణుమూర్తియొక్క యుత్కృష్టస్థానమందు అని ఋగ్వేదమున ప్రశంసింపబడుచున్నవో? (విష్ణుపాదములు అత్యుత్కృష్టములని భావము) మధ్వఉత్సః = తేనెయొక్క ఊట; ఇతి = అని; భోగ్యతయాఽపి = అనుభవయోగ్యమునున్ను; ఉపాత్తౌ = ప్రశంసింపబడినవో; భూయః = మరల; తథేతి = అటులే తేనె ఊటలని; తవ = నీయొక్క; పాణితల ప్రదిష్టౌ = అఱచేతిచేత నిర్దేశింపబడినటువంటి; తౌ చరణౌ = ఆ మీ పాదయుగళమును; శరణం ప్రపద్యే = శరణుపొందుచున్నాను.

ఓ వేంకటేశ్వరస్వామీ! ఋగ్వేదమున 'విష్ణోః పదేపరమే' అని ప్రశంసింపబడినవియు. అందే 'మధ్వఉత్సః' తేనెయూట అని పరమభోగ్యములుగా తెలుపబడినవియు, మఱల అది యట్లే యని నీవు చేతితో చూపుచున్నవియునగు మీచరణములను శరణువేడుచున్నాను.

పార్థాయ తత్సదృశసారథినా త్వయైన
దర్శితౌ స్వచరణౌ శరణం వ్రజేతి
భూ ఽపి మహ్యామిహ తౌ కరదర్శితౌ తే
శ్రీవేంకటేశ! చరణౌ శరణం ప్రపద్యే

పార్థాయ = ర్జునునకు; తత్సదృశసారథినా = ఆతనితో సమానమైన సారథివగు: త్వయైన = నీచేతనే రా = ఏ; స్వచరణౌ = స్వకీయ చరణయుగళము; శరణం వ్రజేతి = శరణొందుము అని; దర్శి = చూపబడినవో; తౌ = ఆ చరణ గళము; భూయోఽపి = మఱల; మహ్యం = నా కొఱకు; ఇహ = ఇచ్చట ఈ వేంకటాద్రియందు; కరదర్శితౌ = చేతిచే చూపబడిన; శ్రీవేంకటేశ = ఓ వేంకటేశ్వరస్వామి; తే = నీ క్కా; చరణౌ = పాద గళమును శరణం ప్రపద్యే = శరణొందుచున్నాను.

ఓ వేంకటేశా! అర్జునునకు తగిన సారథివై తొల్లి శరణొందుమని నీవే చూపినవియు, మఱల నాకొరకు 'శరణంవ్రజ' యని నీచేతితో నిప్పుడు చూపుచున్నట్టివియునగు మీ పాద యుగళమునే శరణమని ప్రార్థించుచున్నాను.

మన్మూర్ధ్ని కాళియఫణే వికటాటవీషు
శ్రీవేంకటాద్రిశిఖరే శిరసి శ్రుతీనామ్ ।
చిత్తేఽప్యనన్యమనసాం సమ మాహితౌ తే
శ్రీవేంకటేశ! చరణౌ శరణం ప్రపద్యే 2

టీక శ్రీ వేంకటేశ = ఓ వేంకటేశ్వరస్వామీ! మన్మూర్ధ్ని = నా శిరమునందు; కాళియఫణే = కాళియ నామక సర్పముయొక్క పడగయందు; వికటాటవీషు = దుర్గమారణ్యములందు; శ్రీ వేంకటాద్రి శిఖరే = శ్రీ వేంకటాచల ఖరమునందు; శ్రుతీనాం శిరసి = వేదములకు శిరమగు నుపనిషత్తులందు; అనన్యమనసాం = భగవద్ధ్యానముతప్ప ఇతర చింతలు లేని మనస్సుగల యోగీశ్వరుల యొక్క చిత్తేఽపి = హృదయమందును; సమం = సమానముగా; ఆహితౌ = ఉంచబడినటువంటి; తే = నీయొక్క చరణౌ = పాదయుగళమును; శరణంప్రపద్యే = శరణొందుచున్నాను.

ఓ వేంకటాచలపతీ! (మహాపాపినగు) నాతలమీదను, కాళీయుడను సర్పరాజు పడగలమీదను, శ్రీవేంకటాచలము మీది దుర్గమములగు నడవులందును, ఉపనిషత్తులందును, వేరుచింతలేక నిన్నే ధ్యానముచేయు యోగీశ్వరుల మనసులందును, సమానముగా నుంచబడు నీ దివ్య చరణయుగళ మును శరణువేడుచున్నాను.

అమ్లానహృష్య దవనీతలకీర్ణపుష్పౌ
శ్రీవేంకటాద్రిశిఖరాభరణాయమానౌ
ఆనంది లమనోనయనౌ తవైతౌ
శ్రీవేంకటేశచరణౌ శరణం ప్రపద్యే ॥ 3

టీక : శ్రీ వేంకటేశ = ఓ వేంకటాచలపతీ, అమ్లానహృష్యదవనీతలకీర్ణపుష్పౌ = వాడకుండునట్లు వికసించి భూతలమున జల్లబడిన పూలుగలవియు, (పూజింపబడిన పాదములనుండి పుష్పములు నేలరాలివాడక వికసించుచున్నవనిభావము), లేక, వాడకయే వికసించునటువంటి భూతలవ్యాప్త పుష్పముల వలె నున్నటువంటివిన్ని ; శ్రీ వేంకటాద్రి శిఖరాభరణాయమానౌ = శ్రీవేంకటాచల శిఖరమునకు అలంకారముగా నున్నట్లున్నటు వంటివిన్ని ; ఆనందితాఖిలమనో నయనౌ = ఆనందింపజేయబడిన సమస్తజనుల మనస్సులు నేత్రములు గలవియు నగు ; తవ = మీయొక్క ; ఏతౌ = ణౌ = చరణ యుగ శమును ; శరణం ప్రపద్యే = శర పొందుచున్నాను.

ఓ వేంకటాచలపతీ! చుట్టుప్రక్కల చల్లబడి వికసించి వాడనిపూవులు గలవియు, శ్రీవేంకటాచల శిఖరమున కలంకారమైనవియు, సమస్తజనుల కన్నులకును మనస్సులకును (నందము గలిగించునవి యునగు మీ దివ్యచరణములనే శరణు వేడుచున్నాను.

ప్రాయః ప్రపన్న జనతా ప్రథమావగాహ్యౌ
మాతుః స్తనావివ శిశోరమృతాయ మానౌ
ప్రాప్తౌ పరస్పరతులామతులాంతరౌ తే
శ్రీవేంకటేశ! చరణౌ శరణం ప్రపద్యే

టీక శ్రీవేంకటేశ = ఓవేంకటేశ్వరస్వామీ! ప్రాయ ప్రపన్న జనతా ప్రథమావగాహ్యౌ = తఱచుగా ప్రణమిల్లు జనసమూహముచే తొట్టితొలుత గ్రహింపదగినవియు; శిశోః = చిన్నబిడ్డకు మాతుః స్తనావివ = తల్లిచన్నులవలె; అమృతాయమానౌ = అమృతమువలె నగుచున్నటువంటివి అతులాంతరౌ = ఇతరవస్తుసామ్యము లేనివియు పరస్పర తులాం = పరస్పరసామ్యమును; ప్రాప్తౌ = పొందినిటువంటివియు నగు: తే = నీ కు; చరణౌ = చరణ గళమును: శరణం ప్రపద్యే = శరణుపొందుచున్నాను.

ఓ వేంకటాచలపతీ నీకు నమస్కరించు భక్తజనులచే తఱచుగా తొట్టతొలుత చూడదగినవియు, బిడ్డకు తల్లిచన్నులవలె నమృతతుల్యములైనవి , ఒండొంటితో పోలికగలవియు, నితరవస్తువులతో వేనితోడను పోల్చదగనివియు నగు మీ దివ్య ణములను శరణు వేడుచున్నాను.

సత్త్వోత్తరైస్సతత సేవ్యపదాంబుజేన
సంసారతారకదయార్ద్రదృగంచలేన
సౌమ్యోపయంతృమునినా మమ దర్శితౌ తే
శ్రీవేంకటేశ! చరణౌ శరణం ప్రపద్యే ॥

శ్రీ వేంకటేశ = ఓ వేంకటేశ్వరస్వామీ! సత్త్వోత్తరైః = ఉత్తమమైన సత్త్వగుణముచె శ్రేష్ఠులగు సాత్త్వికులచే; సతతసేవ్యపదాంబుజేన = ఎల్లప్పుడును సేవింపబడు పాదారవిందములు గలట్టియు, సంసారతారక దయార్ద్రదృగంచలేన = సంసారమును దాటింపజేసెడి దయచే తడిసిన కన్గొనలు గలట్టియు, సౌమ్యోపయంతృమునినా = సౌమ్యజామాతృమునిచే అనగా, మణవాళమహాముని చే; మమ = నాకు; దర్శితౌ = చూపబడినటువంటి; తే = నీయొక్క; చరణౌ = పాదయుగళమును; శరణం ప్రపద్యే = శరణుపొందుచున్నాను.

తా॥ ఓ వేంకటేశ్వరా! సాత్త్వికులచే సతతము గొలువబడు పాదములు గలవాడును, సంసారసముద్రమును దాటింపజేయజాలిన చల్లని చూపులు గలవాడును నగు మణవాళమహాముని దయతో శరణ్యముగ జూపిన మీ దివ్యచరణములనే శరణువేడుచున్నాను.

శ్రీశ శ్రియా ఘటికయా త్వదుపాయభావే
ప్రాప్యేత్వ స్వయముపేయత స్ఫురంత్యా
నిత్యాశ్రితాయ నిరవద్యగుణాయ తుభ్యం
స్యాం కింకరో వృషగిరీశ న జాతు మహ్యామ్ 6

టీక శ్రీశ = ఓ లక్ష్మీపతీ! త్వదుపాయభావే = నీవు ఉపాయభూతుడ వగుచుండగా అనగా భక్తులకు పరమపదము చెందుట సాధన భూతుడవగుచుండగా ఘటికయా = సంధానకురాలగుచున్నటు వంటిన్ని త్వయి = నీవు ప్రాప్యేసతి = పొందదగినవాడ వగుచుండగా, అనగా, ఉపేయుడవు గుచుండగ స్వయం = తానే; ఉపేయతయా ఉపేయభావమును పొందునదిగా స్ఫురంత్యా = ప్రకాశించునటువంటిన్ని శ్రియా = లక్ష్మీదేవిచేత! నిత్యాశ్రితాయ = ఎల్లపుడు నాశ్రయింపబడిన వాడవును నిరవద్యగుణాయ = చొక్కపు మేలిగుణముగలవాడవు నగు తుభ్యం = నీకు; కింకరః = సేవకుడను స్యాం = అగుచున్నాను. మహ్యాం = నాకు జాతు = ఒకప్పుడును; నస్యాం = (సేవకుడను) కాను

తా॥ ఓ శ్రీనివాసా! ముక్తికి నీవు ఉపాయభూతుడవైనప్పుడు దానును ఘటకురాలుగా, నీవు ప్రాప్యుడవైనప్పుడు తానును ప్రాప్యురాలుగా స్ఫురించు శ్రీమహాలక్ష్మిని నీవెప్పుడును వదలి యుండవు. నీ గుణములు నిర్దోషములు, అట్టి నీకు ఓ వృషాద్రినాథా! నేను కింకరుడ నగుదును ఎప్పుడుగాని నాకు నేను సేవకుడను గాను.

శ్రీ వేంకటేశమంగళాశాసనమ్

శ్రియః కాంతాయ కల్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

టీక శ్రియః = లక్ష్మీదేవికి; కాంతాయ = ప్రియుడైనటువంటిన్ని కల్యాణనిధయే = శుభములకు స్థానమైనటువంటిన్ని; అర్థినాం = ప్రార్థించువారికి, యాచకులకు నిధయే = నిధి (గని) వంటివాడును, శ్రీవేంకటనివాసాయ = శ్రీవేంకటాచలమున వసించువాడునైన; శ్రీనివాసాయ = శ్రీనివాసమూర్తికి; మంగళం = మంగళము అగుగాక.

లక్ష్మీదేవికి పెనిమిటియు, సమస్త శుభములకు గనివంటివాడును, పేదలపాలిటి పెన్నిధియునై శ్రీవేంకటాచలమున నివసించు శ్రీనివాసునకు మంగళ మగుగాక.

లక్ష్మీసవిభ్రమాలోకసుభ్రూవిభ్రమచక్షుషే ।
చక్షుషే సర్వలోకానాం వేంకటేశాయ మంగళమ్

టీక లక్ష్మీసవిభ్రమాలోక సుభ్రూవిభ్రమచక్షుషే = లక్ష్మీదేవిని ఆశ్చర్యముతో జూచు చక్కని కన్బొమలు గల నేత్రములు గలవాడును ; సర్వలోకానాం = సమస్తలోకములకును, లేక సర్వప్రాణులకును ; చక్షుషే = నేత్రమువంటివాడునగు ; వేంకటేశాయ = వేంకటేశ్వరస్వామికి ; మంగళం = మంగళము అగుగాక.

లక్ష్మీదేవిని విలాసముతోచూచు సుందరమగు బొమ్మలుగల నేత్రములు గలవాడును, ఎల్ల లోకము లకు కన్నైనవాడు నగు శ్రీవేంకటేశ్వరునకు మంగళ మగుగాక.

శ్రీవేంకటాద్రిశృంగాగ్రమంగళాభరణాంఘ్రయే ।
మంగళానాం నివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ 3

టీక శ్రీవేంకటాద్రిశృంగాగ్రమంగళాభరణాంఘ్రయే = శ్రీవేంకటాచలశిఖరాగ్రమునకు మంగళకరాలంకారమైన పాదములు గలవాడైనట్టియు ; మంగళానాం = మంగళములకు ; నివాసాయ = నివాసస్థానమగునట్టియు ; శ్రీనివాసాయ = శ్రీనివాసస్వామికి ; మంగళం = మంగళము అగుగాక.

శ్రీవేంకటపర్వత శిఖరాగ్రములకు మంగళకరములగు నాభరణములుగా వెలయు పాదములు గలవాడును, సమస్తమంగళములకు నివాసస్థానమైనవాడునగు శ్రీనివాసునకు మంగళమగుగాక.

సర్వావయవసౌందర్యసంపదా సర్వచేతసామ్ ।
సదా సమ్మోహనాయాఽస్తు వేంకటేశాయ మంగళమ్ ।

సర్వావయవసౌందర్యసంపదా = సమస్తమైన యంగములయొక్క సౌందర్యసంపదచేత ; సర్వచేతసాం = సమస్తమానవులకును ; సదా = ఎల్లప్పుడును ; సమ్మోహనాయ = సమ్మోహము కలుగజేయువాడగు : వేంకటేశాయ = శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి ; మంగళం = శుభము ; అస్తు = కలుగుగాక.

తన యన్ని యవయవముల సౌందర్యముచే సమస్తజనులను సమ్మోహింపజేయు శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామికి మంగళమగుగాక.

నిత్యాయ నిరవద్యాయ సత్యానందచిదాత్మనే ।
సర్వాంతరాత్మనే శ్రీమద్వేంకటేశాయ మంగళమ్

నిత్యాయ = త్రికాలాబాధ్యుడును ; నిరవద్యాయ = దోషరహితుడును : సత్యానందచిదాత్మనే = సత్యము, ఆనందము, చిత్తు అనువాని నిజస్వరూపముగా నుండువాడును, (సత్యస్వరూపుడును, ఆనందస్వరూపు

డును చిత్స్వరూపుడునగు); సర్వాంతరాత్మనే = సర్వప్రాణికోటి మానసమునందలి యాత్మస్వరూపుడునగు : శ్రీమద్వేంకటేశాయ = లక్ష్మీసమేతుడైన శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి మంగళం = మంగళము (అస్తు = కలుగుగాక).

నాశములేనివాడును, దోషములేనివాడును, సచ్చిదానందస్వరూపుడును, సమస్తమునకు నంతరాత్మయునైన శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి మంగళమగుగాక.

స్వతస్సర్వవిదే సర్వశక్తయే సర్వశేషిణే ।
సులభాయ సుశీలాయ వేంకటేశాయ మంగళమ్

టీక స్వతః : తనకు తానే; సర్వవిదె = సమస్తమును తెలిసిన ; సర్వశక్తయే = సమస్తశక్తసంపన్నుడును సర్వశేషిణే = సమస్తమునకును ప్రధానుడును ; సులభాయ = సులభముగాపొందవీలగువాడును ; సుశీలాయ = మంచి శీలము గలవాడును నగు ; వేంకటేశాయ = శ్రీవేంకటేశ్వరునకు ; మంగళం = మంగళము కలుగుగాక.

స్వాభావికముగా అన్నియు నెఱిగినవాడును, సర్వసమర్థుడును, సర్వప్రధానుడును, సులభుడును, సుశీలుడు నగు శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి మంగళ మగుగాక.

పరస్మై బ్రహ్మణే పూర్ణకామాయ పరమాత్మనే ।
ప్రయుంజే పరతత్త్వాయ వేంకటేశాయ మంగళమ్ ॥ 7

టీక పరస్మై బ్రహ్మణే = పరబ్రహ్మస్వరూపుడును ; పూర్ణకామాయ = నిండినకోరికలు గలవాడును, (అనగా కోరికలు లేనివాడనిభావము). పరమాత్మనే = పరమాత్మస్వరూపుడును ; పరతత్త్వాయ = పరతత్త్వ స్వరూపుడును నగు ; వేంకటేశాయ = శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి ; మంగళం = మంగళాశాసనమును ; ప్రయుంజే = చేయుచున్నాను.

పరబ్రహ్మస్వరూపుడును, పూర్ణకాముడును, పరమాత్మస్వరూపుడును, పరతత్త్వమూర్తియు నగు శ్రీవేంకటేశ్వరునకు మంగళము కీర్తించుచున్నాను.

ఆకాలతత్త్వమశ్రాంతమాత్మనామనుపశ్యతామ్ ।
అతృప్త్యమృతరూపాయ వేంకటేశాయ మంగళమ్ ॥ 8

టీక కాలతత్త్వమ్ = అకాలతత్త్వముండువరకును ; అశ్రాంతమ్ = ఎల్లపుడును, అనుపశ్యతామ్ = దర్శించుచున్నటువంటి, ఆత్మనామ్ = ప్రాణికోటికి, అతృప్త్యమృతరూపాయ = తృప్తిలేనియమృత స్వరూపముగలవాడగు : వేంకటేశాయ = వేంకటేశ్వరస్వామికి ; మంగళం = మంగళాశాసనమును, ప్రయుంజే = చేయ చున్నాను

కాలతత్త్వమును గమనింపక ఎల్లప్పుడును తన దివ్య సుందరమూర్తిని దర్శించు- రికి తనివిదీరని యమృతమువంటివాడగు శ్రీవేంకటేశ్వరునకు మంగళ మగుగాక.

ప్రాయః స్వచరణౌ పుంసాం శరణ్యత్వేన పాణినా
కృపయా దిశతే శ్రీమద్వేంకటేశాయ మంగళమ్ 9

టీక ప్రాయ = తఱచుగా ; పుంసాం = పురుషులకు, (సర్వమానవులకు) ; శరణ్యత్వేన = శరణ్యముగా పాణినా = చేతితో, (వరదహస్తముతో) ; స్వచరణౌ = తనపాదయుగళమును ; కృపయా దయతో దిశతే = నిర్దేశించి చూపునటువంటి ; శ్రీమద్వేంకటేశాయ = శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి ; మంగళం మంగళాశాసనము పఠించుచున్నాను).

మానవులకందఱకును పరమశరణ్యమగు తన పాదయుగళమును వరదహస్తముతో నిర్దేశించి చూపు శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి మంగళమగుగాక.

దయాఽమృతతరంగిణ్యాస్తరంగైరివ శీతలైః ।
అపాంగైస్సించతే విశ్వం వేంకటేశాయ మంగళమ్

E

టీక దయామృత తరంగి 'య్యః = దయ యను నమృత ప్రవాహము. క్క ; తరంగై రివ = అలలవలె శీతలై ః = చల్లనైన పాంగై ః = కటాక్షములచేత ; విశ్వం పంచమును ; సించతే = తడుపు చున్నటువంటి వేంకటేశాయ = శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి మంగళం = మంగళము (అగుగాక

దయయను నమృతనది యలలవలె చల్లనైన చూపులచే నీ సమస్తప్రపంచమును చల్లపరచు శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామికి మంగళమగుగాక.

స్రగ్భూషాంబర హేతీనా॰ సుషమాఽఽవహ ర్తయే
సర్వార్తిశమనాయాస్తు వేంకటేశాయ మంగళమ్ ॥ 11

స్రగ్భూషాంబర హే నాం = పుష్పమాలికలు, స్వర్ణరత్నాభరణములు, పీతాంబరాది వస్త్రమును, చక్ర కుంత కృపాణాదిషోడశాయుధములు వీనికన్నింటికిని ; సుషమావహమూర్తయే = పరమ శోభను గూర్చు దివ్యమం శవిగ్రహము గలయట్టి ; సర్వార్తిశమనాయ = సమస్తపీడలను నశి పజేయునటు వంటి ; వేంకటేశాయ = శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి ; మంగళం మంగళము ; అస్తు = అగుగాక, లేక, సుభము కలుగుగాక.

తాను ధరించిన పూమాలలు, సొమ్ములు, పీ రము, ధములు వీనికన్నిటికిని పరమశోభను గల్గజేయు దివ్యమంగళ విగహము గలవాడును సమస్తపీ పరిహారకుడు నగు శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామికి మంగళ మగుగాక

శ్రీవైకుంఠ విరక్తాయ స్వామిపుష్కరిణీతటే ।
రమయా రమమాణాయ వేంకటేశాయ మంగళమ్ ॥

టీక : శ్రీవైకుంఠ విరక్తాయ = శ్రీవైకుంఠపురముపై విరక్తుడైనటువంటివాని ; స్వామిపుష్కరిణీతటే = స్వామిపుష్కరిణీతీరమున ; రమయా = లక్ష్మీదేవితో ; రమమాణాయ = విలాసముగా క్రీడించునటువంటి ; వేంకటేశాయ = శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి ; మంగళం = మంగళము (అస్తు = అగుగాక).

తా॥ శ్రీవైకుంఠమున రక్తిలేక స్వామిపుష్కరిణి గట్టున లక్ష్మీదేవితో విలాసముగా క్రీడించు శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి మంగళమగుగాక.

శ్రీమత్సుందరజామాతృమునిమానసవాసినే ।
సర్వలోక నివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ।

శ్రీమత్సుందరజామాతృమునిమానసవాసినే = శ్రీరమ్యజామాతృముని (మనవాళమహాముని) యొక్క మనసున వసించువాడును ; సర్వలోక నివాసాయ = సమస్తలోకములందు నివసించువాడునైన ; శ్రీనివాసాయ = శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి ; మంగళం = మంగళము అగుగాక.

శ్రీరమ్యజామాతృముని (మణవాళమహాముని) యొక్క మనసునను, సమస్తలోకములందును నివసించు శ్రీనివాసునకు మంగళ మగుగాక.

మంగళాశాసనపరై ర్మదాచార్యపురోగమైః ।
సర్వైశ్చపూర్వైరాచార్యైః సత్కృతాయాస్తుమంగళమ్ ॥

మంగళాశాసనపరైః = మంగళపాఠము పఠించుట యందాసక్తులైన; మదాచార్యపురోగమైః = నా ఆచార్యులకు పూర్వులైన; పూర్వైః = పూర్వులైన, ముందుగతించిన; ఆచార్యైః = ఆచార్యుల చేత; సర్వైశ్చ = అందరిచేతను; సత్కృతాయ = సత్కరింపబడినటువంటి (శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామికి); మంగళం = మంగళము అగుగాక.

మంగళాశాసనము చేయు మా యాచార్యులు మొదలగు పూర్వాచార్యులందరును పూజించిన శ్రీనివాసునకు మంగళమగుగాక.